

28 maj 2024

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

KFKS-2024-00372

§ 80

Remiss - Skolor mot brott (SOU 2024:17)

Yttrande till Utbildningsdepartementet

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen antar yttrande över remissen Skolor mot brott (SOU 2024:17) i enlighet med bilaga 2 till tjänsteskrivelse daterad den 11 april 2024.

Sammanfattning av ärendet

Utredningen benämnd Skolsäkerhetsutredning tillsattes i syftet att barn, elever, lärare, rektorer och annan personal ska ha en säker och trygg utbildnings- och arbetsmiljö. I detta delbetänkande kommer utredningen med förslag som innebär att skolväsendet involveras i ett arbete för att motverka brottsligheten och öka säkerheten inom skolan och i samhället i större utsträckning och mera systematiskt än vad som är fallet i dag. Utredningen föreslår reglering av ett antal specifika skyldigheter i ett nytt kapitel i skollagen (2010:800).

Sammantaget innebär utredningens förslag ett ansvar för säkerhetsarbete, som blir ett nytt ansvarsområde för skolväsendet.

Nacka kommun är utsedd som remissinstans och sista dag för yttrande är den 14 juni 2024. Juridik- och kanslistaben har berett remissen samt inhämtat synpunkter från välfärd skola och ledningsstaben. Ärendet behandlas i kommunstyrelsens arbetsutskott för att sedan gå till kommunstyrelsen som antar ett yttrande från Nacka kommun.

I yttrande föreslås framhållas att Nacka kommun delar utredarens uppfattning att det krävs ett systematiskt arbete för att motverka brottslighet och öka säkerheten i såväl skolan som samhället i stort. Nacka kommuns inställning till utredningens förslag i stort föreslås dock vara att det ansvar som läggs på skolorna är allt för detaljreglerade och omfattande. I Nacka kommun bedrivs ett aktivt brottsförebyggande arbete där skolan är ett centralt område. Skolorna är viktiga aktör i detta arbete och den samverkan som pågår. Det finns redan bestämmelser i skollagen som ställer krav på skolornas arbete med aktuella frågor. Därtill är skolorna en viktig del i den samverkan som lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete redan förutsätter. I förslaget till yttrande anges att Nacka kommun anser att skolans ansvar och arbete med brottsförebyggande åtgärder och säkerhetsfrågor inte ska styras genom föreslagen detaljreglering kring närmare hur det arbetet ska genomföras. Nacka kommun föreslås ställa sig positiv till en reglering gällande ansvar att polisanmäla misstanke om brott och även att skolor ges möjlighet att undersöka väskor men samtidigt framhålla vissa praktiska svårigheter och konsekvenser som förslagen skulle innebära för rektorerna och personalen på skolorna. Förslagen om att stödmaterial ska tas fram för att underlätta skolornas arbete föreslås välkomnas.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 11 april 2024

Bilaga 1. Sammanfattning Skolor mot brott (SOU 2024:17)

Bilaga 2. Juridik- och kanslistabens förslag till yttrande

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till det utsända förslaget från juridik- och kanslistaben.

Johan Krogh (C) yrkande, med instämmande av Andreas Andersson (S), om följande ändringar till det utsända förslaget:

”Under rubriken ”Sammanfattning”

Nacka kommun delar utredarens uppfattning att det krävs ett systematiskt arbete för att motverka brottslighet och öka säkerheten i såväl skolan som samhället i stort. Nacka kommuns inställning till utredningens förslag i stort är dock att det ansvar som läggs på skolorna är allt för detaljreglerade och omfattande. Nacka kommun bedriver ett aktivt brottsförebyggande arbete där skolan är ett centralt område. Skolorna är viktiga aktör i detta arbete och den samverkan som pågår. Det finns redan bestämmelser i skollagen som ställer krav på skolornas arbete med aktuella frågor. Därtill är skolorna en viktig del i den samverkan som lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete redan förutsätter. Nacka kommun anser dock att skolans ansvar och arbete med brottsförebyggande åtgärder och säkerhetsfrågor inte ska styras genom föreslagen detaljreglering kring närmare hur det arbetet ska genomföras. Nacka kommun är positiv till en reglering gällande ansvar att polisanmäla misstanke om brott. Nacka kommun ställer sig dock negativ till att skolor ska ges möjlighet att undersöka väskor och andra föremål då förslaget riskerar att dels äventyra det viktiga förtroende som finns mellan skolpersonal och elever. Dels att det, precis som visitationszoner, är ett verktyg som riskerar godtyckliga bedömningar samt skadar den personliga integriteten.

Nacka kommun önskar i övrigt lämna följande synpunkter på de olika avsnitten i betänkandet:

Under rubriken ”Skolan ska ges en möjlighet att besluta om undersökning av bland annat väskor och andra föremål (avsnitt 16.6)”

Nacka kommun avstyrker förslaget om att rektor ska kunna besluta om undersökning av elevers väskor och andra föremål på skolan. Nacka kommun anser att det inte är rimligt att lägga den här typen av uppgifter på lärare och annan skolpersonal. Inte minst då det riskerar att skada det viktiga förtroende som finns mellan lärare och elev, ett förtroende som är avgörande för att alla elever ska lyckas med sin skolgång. Skolan kan redan idag tillkalla polis vid misstanke om brott.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Vidare anser Nacka kommun att undersökning av elevers väskor är ett allt för stort ingrepp i den personliga integriteten som inte hör hemma i skolan, särskilt inte i den känsliga period i livet som högstadiet och gymnasiet är. Precis som visitationszoner anser Nacka kommun att det här är fel väg att gå och som riskerar skapa mer skada än den begränsade nytta som det möjligen kan medföra.

Utredningen lämnar för övrigt många luckor kring hur förslaget ens skulle vara praktiskt genomförbart.”

Andreas Andersson (S) yrkade om följande ändring till det utsända förslaget:

”Att det första stycket under Nacka kommuns synpunkter (om avsnitt 13.4.6) stryks.”

Beslutsgång

Ordföranden konstaterade inledningsvis att det fanns tre förslag till beslut – det utsända förslaget från juridik- och kanslistaben, Johan Kroghs ändringsförslag och Andreas Anderssons ändringsförslag.

Ordföranden ställde först det utsända förslaget från juridik- och kanslistaben mot avslag, och fann att arbetsutskottet hade beslutat att bifalla förslaget.

Därefter ställde ordföranden Johan Kroghs ändringsförslag mot avslag, och fann att arbetsutskottet beslutat att avslå förslaget.

Votering begärdes, och arbetsutskottet godkände följande beslutsgång:

Ja för avslag på Johan Kroghs ändringsförslag.

Nej för Johan Kroghs ändringsförslag.

Voteringsresultat:

För avslag på ändringsförslaget röstade: Gunilla Grudevall-Steen (L), Karin Teljstedt (KD), Eivor Örenmark (M) och Mats Gerdau (M).

För Johan Kroghs ändringförslag röstade: Johan Krogh (C), Johanna Kvist (S), Andreas Andersson (S) och Mikael Carlsson (NL)

Med 4 JA-röster mot 4 NEJ-röster konstaterade ordföranden att arbetsutskottet hade beslutat att avslå Johan Kroghs ändringsförslag, då ordföranden har utslagsröst.

Ordföranden ställde slutligen Andreas Anderssons ändringsförslag mot avslag, och fann att arbetsutskottet beslutat att avslå detta förslag.

Reservationer

Johan Krogh (C) reserverade sig mot beslutet för Centerpartiet och ingav följande.

”Lärare och skolpersonal måste få fokusera på det de är utbildade till, att ge bästa möjliga start i livet för barn och unga. Utredningen föreslår att skolpersonal ska fungera som någon form av polis genom att undersöka elevers väskor och andra föremål. Vi tror inte att det

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

här är rätt väg att gå. Dels riskerar det att skada det viktiga förtroendet mellan elev och lärare, ett förtroende som är en förutsättning för att alla elever ska lyckas i sin skolgång. Dels är det integritetskränkande och hör inte hemma i en skolmiljö, särskilt inte i en ålder som redan idag är tuff på många sätt. Centerpartiet beklagar att utskottet inte biföll vårt ändringsyrkande. Vi avser dock att återkomma till kommunstyrelsen och hoppas vinna gehör där.”

Andreas Andersson (S) reserverade sig mot beslutet för Socialdemokraterna.

Protokollsanteckning

Mats Gerdau (M) lät anteckna följande till protokollet för Moderaterna:

Vår moderatledda regering tar nu krafttag för att öka tryggheten i samhället i stort och även i skolan. Det som är brottsligt utanför skolan är brottsligt även i skolan. En bra skolgång för alla är något i sig väldigt brottsförebyggande, men skolorna måste också involveras mer för att minska brottsligheten och rekryteringen till kriminella gäng. Trygga skolmiljöer är något som också något som främjar barn och ungas utveckling och lärande. Polisanmälan vid misstanke om brott är rimligt, likaså behöver möjligheten att upptäcka om någon försöker föra in vapen och droger till skolan öka.

Karin Teljstedt (KD) lät anteckna följande till protokollet för Kristdemokraterna:

Studiemiljö, arbetsmiljö och säkerhetsfrågor ingår i en rektors ansvar. Att besluta om undersökning av elevers väskor och andra föremål på skolan är rimligt och bör ses som ett extra verktyg för att uppnå de uppsatta målen.

Vi Kristdemokrater i Nacka värnar om elevernas personliga integritet. Dock måste man väga den absoluta rätten till personlig integritet mot rätten att få vara trygg och säker i skolan, möjligheten att få en bra studiemiljö och rätten att inte bli utsatt för brott i skolan. Vi måste ge skolorna tillbörliga medel för att förebygga brott i skolan och ge förutsättningar för att värna tryggheten, säkerheten och studiemiljön i skolan.

Inget barn eller lärare ska vara rädd för att bli utsatt för vålds- eller narkotikabrott i skolan. Ingen förälder ska behöva känna en oro att barnen är i skolans lokaler. Droger och vapen har ingen plats i skolan för allas trygghet, säkerhet samt studie- och arbetsmiljö.

Alena Jukic (V) lät anteckna följande till protokollet för Vänsterpartiet:

Vänsterpartiet är positiva till Centerpartiets ändringsyrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------